

Kenmerk: 406872 / 406873

Aan het algemeen bestuur

Datum: 30 september 2026

Jaareindeverwachting 2026-2 (JEV2026-2)

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Jaareindeverwachting 2026-2
2. In te stemmen met de kostenoverschrijding beleidsveld Waterketen deze blijkt uit de opgenomen in de Jaareindeverwachting 2026-2 en de daarbij behorende begrotingswijziging.
3. In te stemmen met de wijziging van de begroting 2026 en de onttrekking voor de bij de jaarrekening 2025 gevormde bestemmingsreserve afwaardering immateriële vaste activa.

0. Korte samenvatting

Bij het herijken van de P&C cyclus is afgesproken dat het AB in het najaar wordt voorzien in een financiële jaareindeverwachting van het lopende jaar, zodat het AB:

- beschikt over een realistische jaareindeverwachting, zodat er sprake kan zijn van een realistische Beleidsbegroting met bijbehorende tarieven.
- in de gelegenheid is om opmerkingen mee te geven aan het DB in voorbereiding van de Beleidsbegroting 2027.

Het DB neemt de opmerkingen naar aanleiding van de beeldvormende en oordeelsvormende bijeenkomsten meer richting de voorbereiding van de beleidsbegroting 2027.

Het algemene beeld is positief. Op basis van de huidige inzichten zijn geen substantiële financiële risico's geïdentificeerd die de Jaareindeverwachting 2026-1 ondermijnen.

De financiële rapportage bevat een verwachte onrechtmatigheid bij het beleidsveld Waterketen. Naar aanleiding hiervan is een begrotingswijziging opgesteld die in dit voorstel formeel wordt voorgelegd aan het AB ter besluitvorming.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De Jaareindeverwachting 2026-2 omvat de ontwikkeling van de financiële resultaten van de maanden januari tot en met augustus. De Jaareindeverwachting 2026-2 is geen bestuursrapportage (Burap) maar een financiële thermometer die een doorkijk geeft naar het verwachte resultaat eind 2026. De rapportage maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen en risico's van invloed kunnen zijn op de jaaruitkomst, zodat waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd.

1.2. Beleidscontext/Historie

Het AB heeft ingestemd met het herijken van de P&C cyclus en de P&C producten aan te passen naar 2-buraps en een tussentijdse financiële rapportage tot en met augustus 2026.

2. Doel/meetbaar effect

Met de jaareindeverwachting 2026-2 legt het dagelijks bestuur verantwoording af aan het Algemeen Bestuur en wordt voldaan aan de toezegging om een tussentijdse financiële update te geven en daarmee het AB de gelegenheid te geven om bij te sturen. Daarnaast wordt het AB in de gelegenheid gesteld om opmerkingen mee te geven aan het DB in het kader van de voorbereiding van de Beleidsbegroting 2027.

3. Uitwerking van het voorstel

3.1. Inhoud en argumenten

Exploitatie

De Jaareindeverwachting 2026-2 is positief. Op basis van de huidige inzichten zijn geen substantiële risico's geïdentificeerd die de Jaareindeverwachting 2026-1 ondermijnen.

Overzicht Baten en Lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Realisatie t/m augustus 2026	JEV 2026-1	JEV 2026-2
Watersysteem					
Lasten	51.413	50.693	28.164	45.852	47.841
Baten	1.106	1.106	989	1.594	1.932
Totaal Nettolasten	-50.308	-49.588	-27.176	-44.257	-45.910
Waterketen					
Lasten	59.675	60.955	42.873	60.955	61.425
Baten	3.505	3.505	1.229	3.725	4.081
Totaal Nettolasten	-56.169	-57.449	-41.644	-57.230	-57.344
Bestuur en Bedrijfsvoering					
Lasten	105.537	107.890	62.179	107.890	107.843
Baten	14.115	14.115	9.993	14.116	14.531
Totaal Nettolasten	-91.422	-93.775	-52.187	-93.774	-93.312
Totaal netto kosten programmaplan	-197.900	-200.813	-121.006	-195.262	-196.566
Dekkingsmiddelen	192.480	192.480	180.842	192.480	193.172
Onvoorzien	-834	-834	-	-834	-834
Saldo baten en lasten	-6.254	-9.167	59.836	-3.616	-4.228

Op basis van de inzichten per augustus wordt de Jaareindeverwachting 2026 geraamd op een tekort van 4,2 mln. Ten opzichte van de Jaareindeverwachting 2026-1 betekent dit een beperkte "verslechtering" van circa 0,6 mln. (- € 4,228 mln / - € 3,616 mln). De Jaareindeverwachting 2026-2 blijft daarmee binnen de bandbreedte van het eerder geschetste financiële beeld bij Jaareindeverwachting 2026-1 [bandbreedte tussen € 1,884 mln en - € 4,8 mln] en ligt onder het begrote tekort van - € 9,2 mln Begroting na wijziging.

De gehanteerde systematiek van het bepalen van de bandbreedtes, monitoring en sturing biedt op dit moment een beter inzicht om bij te sturen. Op basis hiervan is er geen aanleiding de prognose wezenlijk bij te stellen.

Investerings

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Realisatie t/m augustus 2026	JEV 2026-1	JEV 2026-2
Uitgaven	48.526	36.036	11.769	36.036	32.575
Inkomsten	16.734	19.463	879	19.463	21.472
Totaal netto uitgaven Watersysteem	31.792	16.573	10.891	16.573	11.103
Uitgaven	64.269	54.965	28.105	54.965	56.570
Inkomsten	2.302	4.256	1.351	4.256	3.950
Totaal netto uitgaven Waterketen	61.967	50.708	26.754	50.708	52.620
Uitgaven	6.207	5.419	2.080	5.419	3.900
Inkomsten	-	-	0	-	0
Totaal netto uitgaven Bestuur & Bedrijfsvoering	6.207	5.419	2.080	5.419	3.900
Uitgaven	119.002	96.420	41.954	96.420	93.045
Inkomsten	19.037	23.719	2.230	23.719	25.422
Totaal netto uitgaven WDD	99.966	72.700	39.724	72.700	67.623

Watersysteem

De actualisatie van de projectramingen laat zien dat de verwachte investeringsrealisatie binnen het programma Watersysteem afneemt van 16,6 mln. in Jaareindeverwachting 2026-1 naar € 11,1 mln. in Jaareindeverwachting 2026-2. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Hogere inkomsten op investeringsprojecten, € 2 mln.
- Vertragingen in de uitvoering van projecten, € 3,1 mln.
- Bijstellingen op projectenniveau, € 0,4 mln.

De vertragingen zijn deels het gevolg van bewuste keuzes om projecten doelmatiger uit te voeren en de risico's te beperken (o.a. € 1,5 mln. ten behoeve van de vervanging van de stuw bij Bortel) waardoor een deel van de uitvoering verschuift naar 2027. De lagere investeringsrealisatie heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de kapitaallasten, maar leidt op dit moment niet tot een wezenlijke wijziging van de Jaareindeverwachting 2026-2.

Waterketen

De actualisatie laat zien dat de verwachte investeringsrealisatie licht toeneemt naar € 52,6 mln. ten opzichte van de Jaareindeverwachting 2026-1 van € 50,7 mln. De gezamenlijke inspanningen binnen het assetmanagement werpen hiermee de vruchten af, wat leidt tot steeds betrouwbaardere prognoses.

Bestuur en Bedrijfsvoering

De actualisatie laat zien dat de verwachte investeringsrealisatie afneemt van € 5,4 mln. in Jaareindeverwachting 2026-1 naar € 3,9 mln. in Jaareindeverwachting 2026-2. Uitstel van het project Huisvesting 3.0 naar 2027 is hiervan de oorzaak.

Rapportage majeure projecten

De rapportage majeure projecten is nu niet opgenomen en wordt later apart geagendeerd voor bespreking in het AB.

Begrotingsrechtmatigheid Exploitatie

De huidige Jaareindeverwachting 2026-2 laat binnen beleidsveld Waterketen een verwachte overschrijding van de begrote *lasten* zien € 0,4 mln (€ 60,955 mln. Begroting na wijziging naar € 61,425 mln. Jaareindeverwachting 2026-2). Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere kosten goederen en diensten, oa de verwerking van slibkoek SNB en afvoer roostergoed.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Realisatie t/m augustus 2026	JEV 2026-1	JEV 2026-2
Waterketen					
Lasten	59.675	60.955	42.873	60.955	61.425
Baten	3.505	3.505	1.229	3.725	4.081
Totaal Nettolasten	-56.169	-57.449	-41.644	-57.230	-57.344

Op grond van de geldende rechtmatigheidsvereisten wordt deze verwachte overschrijding nu aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Met deze vaststelling van de verwachte overschrijding van de lasten met € 0,4 mln. wordt de begroting in overeenstemming gebracht met de meest actuele inzichten en draagt bij aan het voorkomen van een begrotingsonrechtmatigheid in 2026. Over deze werkwijze is het Algemeen Bestuur eerder geïnformeerd.

Voorstel 2:

In te stemmen met de kostenoverschrijding beleidsveld Waterketen deze blijkt uit de opgenomen in de Jaareindeverwachting 2026-2 en de daarbij behorende begrotingswijziging.

Begrotingsrechtmatigheid Investerings

Voor de investeringen geldt dat er geen sprake is van mogelijke onrechtmatigheden en op basis van de beschikbare informatie er geen aanleiding is om een overschrijding te verwachten. Investerings worden beoordeeld over de gehele programmaperiode en niet per jaarschijf.

Financiële onzekerheden

Bij het opstellen van de begroting 2026 is geen rekening gehouden met bandbreedtes voor financiële onzekerheden. In de Jaareindeverwachting 2026-1 zijn deze voor het eerst expliciet gemaakt voor een beperkt aantal posten waarvan de financiële uitkomst ten tijde van de begroting nog onvoldoende voorspelbaar was. Het betrof de pilot Herwaardering gronden, de stimuleringsregelingen en het personeelsbudget. De actualisatie in de Jaareindeverwachting 2026-2 laat zien dat de financiële ontwikkelingen op deze onderdelen binnen de in Jaareindeverwachting 2026-1 geschetste bandbreedtes blijven. Daarmee bevestigt de nieuwe Jaareindeverwachting het eerder gepresenteerde beeld en zijn er geen aanwijzingen dat deze onzekerheden leiden tot een wezenlijke afwijking.

Aanvullende onzekerheden

Tijdens het proces van de totstandkoming van de Jaareindeverwachting is een aantal onzekerheden geïdentificeerd die onderstaand worden toegelicht:

Stimuleringsregelingen

Het bestuur heeft eerder aandacht gevraagd voor de voortgang en effectiviteit van de diverse stimuleringsregelingen. De werkelijkheid blijft dat de uitputting van de stimuleringsregelen wispelturig en lastig te voorspellen is. Door onder andere communicatie en het verlagen van de drempels wordt geprobeerd de regeling bekender en aantrekkelijker te maken. Dit zal in 2026 naar verwachting niet leiden tot een grotere uitputting van de begrote lasten in 2026. Om die reden is de Jaareindeverwachting naar beneden bijgesteld. De effectiviteit van de ingezette beheersmaatregelen moet in 2027 zichtbaar worden.

Waterschapsbelasting en kwijtschelding

Er bestaat een onzekerheid in de ontwikkeling van de waterschapsbelastingopbrengsten en omvang van de kwijtscheldingen. In de Jaareindeverwachting is nu aangesloten bij de door de BSOB aangeleverde gegevens. Op basis van de huidige inzichten kan dit resulteren in een financieel effect van circa € 0,5 mln nadeel tot € 2,5 mln. voordeel.

Projecten

Daarnaast bestaat er nog onzekerheid over projecten 2026 die niet voldoen aan het activeringsbeleid ter grootte van € 1,25 mln. en dientengevolge als lasten moeten worden verwerkt. Door vertragingen in projecten bestaat er nog een onzekerheid in de omvang van de kapitaallasten met een maximaal verwachte impact van € 0,8 mln.

Conclusie

Het DB concludeert dat de organisatie financieel op koers ligt en op dit moment, met uitzondering van de begrotingsonrechtmatigheid van € 0,4 mln. in de exploitatie van Waterketen, geen aanleiding geeft voor aanvullende bestuurlijke interventies. De huidige inzichten geven vertrouwen dat de afgesproken doelstellingen binnen de beschikbare financiële kaders worden gerealiseerd. Ontwikkelingen die extra aandacht vragen, worden actief gevolgd en waar nodig tijdig aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

Het werken met bandbreedtes helpt bij de duiding van de financiële verwachting en doet recht aan de onzekerheden en risico's hierbinnen. De meerwaarde van de toepassing van bandbreedtes wordt ook voor de Beleidsbegroting 2027 toegepast. Hiermee zijn we in 2027 in staat om realistischer te programmeren, prioriteren en begroten.

Opvolging bestuursbesluit bij Jaarrekening 2025

Bij de bestemming van het resultaat 2025 is door het AB besloten om een bestemmingsreserve te vormen voor de afwaardering van een gedeelte van de immateriële vaste activa waarvan het bestaan niet meer is vast te stellen. In 2026 wordt ter dekking van deze afwaardering een onttrekking uit de bij de jaarrekening 2025 gevormde bestemmingsreserve als besluit voorgelegd aan het AB.

Voorstel 4:

In te stemmen met de wijziging van de begroting 2026 en de onttrekking voor de bij de jaarrekening 2025 gevormde bestemmingsreserve afwaardering immateriële vaste activa.

3.2. Risico's

De risico's zijn bovenstaand toegelicht.

4. Financiën

nvt

5. Uitvoering en evaluatie

5.1 Bestuurlijke vervolgstappen:

Geen

5.2 Externe communicatie:

Niet van toepassing

5.3 Bestuurlijke evaluatie:

Het Algemeen Bestuur wordt verzocht de nieuwe opzet van de Jaareindeverwachting te evalueren, met name in hoeverre deze bijdraagt aan de mogelijkheid om op basis van actuele inzichten de begroting voor te bereiden en zo nodig bij te sturen. De uitkomsten worden benut voor de verdere doorontwikkeling van de P&C-cyclus. Aansluitend vindt een ambtelijke evaluatie plaats.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur,

E. de Ridder
watergraaf

H.J. Kielenstijn
secretaris

Besluit

Jaareindeverwachting 2026-2

Het Algemeen Bestuur besluit conform voorstel

1. Kennis te nemen van de Jaareindeverwachting 2026-2
2. In te stemmen met de kostenoverschrijding beleidsveld Waterketen deze blijkt uit de opgenomen in de Jaareindeverwachting 2026-2 en de daarbij behorende begrotingswijziging.
3. In te stemmen met de wijziging van de begroting 2026 en de onttrekking voor de bij de jaarrekening 2025 gevormde bestemmingsreserve afwaardering immateriële vaste activa.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 30 september 2026.

het Algemeen Bestuur,

E. de Ridder
watergraaf

H.J. Kielenstijn
secretaris